

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ - ГОТОВ БОРОНИТИ!

На Варті

ЖУРНАЛ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДІ В КАНАДІ

РІК II

ЛИПЕНЬ—СЕРПЕНЬ

Ч. 6 (11)

Новонабутий „ДІМ ПРОСВІТИ” в Торонті

У власній домівці

Нарешті Спілка Української Молоді, видавництво „Гомін України”, Ліга Визволення України, СТ „Україна” та т-ство „Про світа” спільно купили для себе будинок, який має близько 40 кімнат, з чудовими, розкішними деревами та зеленою площею, якої загальний простір має 24.864 кв. фітів.

2 серпня, увечері, перенеслися до своєї домівки вище згадані організації й товариства і на зеленій траві хлопці і дівчата вже грали у сітківки. Цього ж вечора, точно за розкладом, відбулася проба сумівського чоловічого хору під диригентурою п. Гнопка. А сумівський балетний гурток при йшов спеціально оглянути свою для проби кімнату. Тут же з приємністю сидять на веранді за шаховими столиками на свіжому повітрі молодь і старші й чути як чистий тенор Хомина на романтичний дух настроює вечір у новій домівці. Там Мігус Михайло перекидається із Дубиком Іваном жартами і складають архіви журналу „На варті”. А Леся Савка оглядає сумівську світлицю і вже захоплено креслить її в уяві якою б чудовою вона мала бути.

У будинку і на площі рух, радість, жарти і захоплення. Краєвий Комітет, місцевий осередок СУМ-у в Торонті, редакція та адміністрація журналу „На варті” вже у своїх власних кінатах роблять порядки.

За такий короткий час (минає лише 2 роки як СУМ засновано в Канаді) це не абияк перемога.

Та добра воля і надзвичайна жертвенність українців-патріотів завершили велике національно-творче діло — придбали свою власну хату на далекій чужині. До цієї хати занесений найсвіжіший дух Рідної Землі, Дух Воюючої Батьківщини. В ній чути пахощі Євшан-зілля, які тривожать національні почуття української душі, чути стогін страдниць Матері-України, чути бурхливе клекотіння Дніпра-Славути і подвиги богатирів-звитяжців Української Повстанчої Армії, які своєю хоробрістю вкрили найсвітлішою славою кінець першої половини ХХ віку.

І власне цей дух рідної землі наснажував і наснажує молодь до активного конструктивного творчого гону і жертвенності.

Ось один із багатьох прикладів, який

характеризує якість глибокого національного зрозуміння.

3 серпня, десь о 9 год. вечора, прибув до сумівської домівки п. Іван Заячук, тримаючи на руках свою маленьку дочку, і запитав:

— Кому я можу дати гроші для придбання сумівської домівки?..

Одразу спинилося засідання Краєвого Комітету СУМ-у і Голова друг Гусин відповів, що він приймає, але, на жаль, не має при собі квитарів, бо прибув на засідання просто з праці.

Та п. Заячук, посадивши дочку, знайшов гроші і відповів:

— Я СУМ-ові вірю... Я бачу його працю і тому жертвую 25 дол... — і подав готівку. — Цеглинки чи квіт Ви надішлете до мене пізніше поштою, — і сказав свою адресу. — Тепер, якщо Ви потребуєте більше, то я ще маю у себе 50 дол. і можу їх Вам визичити...

Скромний вигляд цього з кристальною душею українця зробив надзвичайне вражіння. А він же нещодавно лише прибув до Канади і матеріально не стоїть вище з родиною. Та добро Української Нації у нього понад усе і тому є така щира жертвенність.

А сумівець друг Андрій Михайлович (Ошава) визичив для СУМ-у, без жодного проценту, 1,400 дол., цебто всі свої заощадження.

Ці високо-моральні ознаки національно-дозрілої української душі говорять дуже багато про ідеологічну і духову підготовку нашого молодого покоління до зриву і здвигу Української Самостійної Сторони Держави.

Створивши відповідні умови для себе, ми з повним успіхом зможемо розбудувати так українську визвольно-творчу працю, щоб вплинути на західний світ у напрямку ідеї української самостійності, а цим самим виповним свою місію перед українським народом закордоном і наблизимо наш революційний чин до мети.

Придбання власної домівки є одна з таких передумов, яка дає можливість поліпшити українську національно-визвольну боротьбу на чужині.

II Краєвий З'їзд Спілки Української Молоді в Торонті

II Краєвий З'їзд Спілки Української Молоді відбувається в той час, коли міжнародне напруження досягло виняткового стану і червоний імперіялізм запалив Корею домашньою братовбивчою війною, кидаючи до неї наймодернішу зброю і найліпше вишколене військо, щоб витиснути американські збройні сили і підбити здавлену Корею під диктаторство лютої Москви.

Та тут не йде про Корею, як країну скарбів, котра вабить большевію, а це є звичайний стратегічний пункт комуністичного імперіялізму для дальшого наступу до опанування вільного миролюбного світу.

Нині Корея горить як смолоскип, як предвісник III світової війни, у якій вирішатиметься доля України „бути чи не бути”. І молодь, зокрема СУМ, як авангард Української Нації, візьме основний тягар боротьби на свої рамена, щоб III світову війну на українських землях перетворити в українську національну революцію і вибороти свою власну не від кого незалежну Українську Самостійну Соборну Державу.

II Краєвий З'їзд вітає уряди тих 50 держав, які однозгідно виступили проти бруталного імперіялізму червоного молоха у збройній боротьбі і підтримує цей чин, бо він несе національно-державну волю для корейського народу, а це є однозгідне з принципом українського національно-визвольного руху.

Поряд того З'їзд підкреслює, що західньо-демократичний світ ще й досі не зайняв ясного становища щодо розвалу „тюрми народів” — советської імперії — на ґрунті розчленення на національні суверенні держави тих народів, які є під деспотією комуністичної Москви.

СУМ має в такий спосіб організувати всі свої сили і вміння, щоб вплинути на чужинецький світ і переконати його, що лише ця Ідея, яка несе волю поневоленім народам, дає повну можливість Західному Світу вибороти перемогу.

Виконати цю місію — ось головне завдання Спілки Української Молоді в Канаді-

II Краєвий З'їзд СУМ-у уже з певністю ствердив, що Спілка Української Молоді поклала тверді основи своєї молоді національно-громадської будови у Канаді.

Організацію СУМ-у визнали не лише ті, які нещодавно сумнівалися в силі її існування, бо були слабодухі, але й ті, які беззаперечно поборювали її.

З'їзд особливу звернув увагу на симпатії і довір'я українського загалу до Спілки Української Молоді, які виявлялися не лише у щоденній національно-духовій та організаційній праці, не тільки у масовій пожертві грошей для придбання власних домівок СУМ-у, а й у великих ділянках на зовнішньому відтинку.

Так, напр., у релігійній протикомуністичній маніфестації у XX роковини процесу СВУ і СУМ-у, яка була організована Краєвим Комітетом і місцевим осередком СУМ-у в Торонті взяло участь близько 15 тисяч душ, як ствердила не лише українська преса, а й загальноканадійська, зокрема „The Globe and Mail”. У цій маніфестації брали участь також литовці і білоруси.

З'їзд підкреслив, що СУМ співпрацював і далі буде співпрацювати як з українськими так і чужинецькими (звичайно, некомуністичними) організаціями, як рівний з рівними, але ніколи не може допустити, щоб якась партійна група використовувала СУМ в інтересах монопартійності чи втягала до політичної полеміки, спихаючи його з національно-державного становища.

„БОГ І УКРАЇНА” — то є девіз до глибокого зрозуміння молоді. То є духові засади українського молодого покоління.

Стверджено, що деяка частина молоді недостатньо працює над собою, не вирвалася ще із загомінкового примітивізму і просвітництва і виміряють гін Визвольної Ідеї тим мірилом, яким виміряли кілька років тому. Вони не штовхають Ідею уперед, а тягнуться за Нею, бо їх життя переросло. Тому II Краєвий З'їзд СУМ-у закликає всю українську молодь ґрунтовно взятися до самоосвіти. Крім того осередки СУМ-у на місцях мають організувати коротко-термі-

нові курси для вишколу кадрів, для підготовки і активної участі у збройній Українській Національній Революції.

Найкращі Соборні Сили України винесли Ідею Державної Суверенності на міжнародний форум і Спілка Української Молоді є тим авангардом, який підпирає силою, живить її молодими соками і дивгає до цілі.

Нині Українська Повстанча Армія з нечуваною хоробрістю і героїзмом боронить Ідею Правди і Волі на Рідній Землі у винятковій військовій небезпеці. То ж з пошаною і гідністю Спілка Української Молоді має висвітлювати цей богатырський героїзм українських звитяжців закордоном перед західним світом і підготувати себе їм на зміну.

II Краєвий З'їзд СУМ-у розв'язав ряд важливих питань і накреслив собі завдання на майбутнє.

Наступає час тяжких іспитів для українського народу у збройній світовій небезпеці, і ми, як українці, повинні вповні бути

підготовленими до цього вирішального зудару.

Делегати II Краєвого З'їзду СУМ-у підкреслили велику вагу сумівської преси на ідеологічне формування молоді. Зокрема звернено особливу увагу на журнал „На Варті”, який лишається і далі єдиним сумівським журналом на американському континенті. То ж слід запросити найкращі сили до співпраці, аби зробити його більш цікавим, щоб він захоплював і висвітлював проблематичні питання Ідеї Української Самостійності.

З'їзд схвалив деякі зміни і доповнення статуту СУМ-у, чого вимагають життєві умови Канади.

II Краєвий З'їзд Спілки Української Молоді з повним успіхом закінчив свою працю і звернувся із закликом до молоді, аби з повною вірою і завзяттям перемагала всі перешкоди і труднощі, які будуть зустрічатися у процесі творчого гону.

То ж з Божою допомогою в похід!

Петро Колісник

Перебіг II. Краєвого З'їзду СУМ

29 липня ц. р. в Торонті відбувся II-й Краєвий З'їзд Спілки Української Молоді. З'їзд відкрив голова Краєвого Комітету СУМ-у друг В. Кушмелин.

Після короткого, але досить змістовного його вступу, обрано президію на чолі з другом д-ром Б. Мигалем (Форт Вільям), що й розпочала ділову частину З'їзду.

Заслухано ряд привітів, зокрема від ЦК СУМ-у, Краєвих Комітетів СУМ-у ЗДА й Німеччини, сумівців Західної Австралії, п. проф. Г. Ващенко, о. С. Іжика та від багатьох організацій та окремих осіб, як у Канаді, так і поза її межами.

Від Краєвого Комітету СУМ-у виступили зі звітами керівники таких відділів: організаційний (Л. Гусин), культурно-виховний (Я. Вільк), фінансовий (П. Микуляк), пресовий (Б. Гірник) та секретар (О. Шмігельський) й голова виховної ради п. д-р П. Шкурат.

Про справи юнацтва СУМ-у звітував керівник юнацьких відділів п. інж. Р. Колпач. Загальний огляд всієї сумівської праці в Канаді яскраво подав др. В. Кушмелин.

Відмічаючи в цілому великий зріст і розбудову в широчінь і глибину праці осередків, він виказав на ряд недотягнень, зокрема порушення фінансової і взагалі сумівської дисципліни деяких провідників на місцях, які за останню пару місяців у великій мірі виправили свої недоліки.

Досить цікава і жвава дискусія вив'язалася над звітами, у якій взяли участь делегати, члени Краєвого Комітету СУМ-у та гості, які були запрошені на з'їзд.

Зокрема виступали такі особи: Бубеда П. (Віндзор), Барвінський Я., Баб'як (Вінніпег), Кузьмин (Норанда), Заверуха (Судбури), Чабан, Хрунців (Ошава), д-р Малащук, інж. Безхлібник В., Колісник П. (Торонто), д-р Мигаль Б. (Форт Вільям) та інші.

Мандатна комісія ствердила, що з 15 осередків СУМ-у в Канаді прибули на з'їзд представники лише від 13 осередків, себто 18 делегатів із 22 голосами. Від 3-х осередків, а саме: Гамільтон, Калгери і Летбрідж делегати з досить поважних причин не були присутні.

Контрольна комісія підкреслила, що протягом 8 місяців Краєвий Комітет СУМ-у виконав річний фінансовий бюджет, який був накреслений I Краєвим з'їздом Спілки Української Молоді, в сумі 32 тисяч доларів.

Під час своїх виступів делегати неодноразово звертали увагу на остаточну потребу звернутися Краєвому Комітетові СУМ-у до єпископів обох церков аби вони призначили духовних наставників до СУМ-у, які б мали безпосередній духово - релігійний вплив на виховання і формування молоді.

Одностайсно ухвалено абсолютну уступуючому Краєвому Комітету СУМ-у. З'їзд вніс деякі зміни, поправки та додатки до статуту. А також вирішено запровадити сумівський одностай у Канаді серед молодших сумівців.

Далі приступили до виборів нових керівних органів.

Листа кандидатів до керівних органів, яка була запропонована від Комісії - Матки, була неповна і на цій точці вив'язалася довша дискусія. Опісля більшістю голосів обрано такий склад до Краєвих органів СУМ-у в Канаді:

Краєвий Комітет:

Голова — Левко Гусин (він же і організаційний референт).

1 заст. гол. — П. Баб'як,

2-й заст. гол. — Ярослав Вільк (він же й культ. - виховний референт),

фінансовий реф. — Петро Микуляк,

пресовий — Петро Колісник.

зовнішніх зв'язків — О. Шмігельський, рефер. спорту — М. Велигорський, суспільно - гром. опіка — А. Небесьо і секретар — П. Бідяк.

Краєва Контрольна Комісія
Вол. Кліш, інж. П. Бубела і Д. Березовський.

Краєвий Товариський Суд:

Вас. Бородач, інж. Я. Копач, С. Ромашко.

Делегатами на Світовий Конгрес Спілки Української Молоді обрано: друга В. Кушмелина, інж. Безхлібника, Я. Барвінського, Л. Гусина та д-ра Мигалья.

Делегати З'їзду висловили свій жаль з приводу того, що друг Кушмелин через надто слабе здоров'я, не може далі обійняти посту голови Краєвого Комітету СУМ-у.

З'їзд схвалив резолюцію і привіти, які ми подаємо окремо.

Від новообраних органів Л. Гусин подякував присутнім за довір'я і за витривалість у діловій праці з'їзду.

Потім виступив предсідник п. д-р Мигаль із закликом до делегатів і гостей з'їзду аби всі із самопосвятою взялися до праці на місцях, аби кожен українець і українка тут на далекій чужині жертвенно двигали Велику Ідею Української Самостійної Соборної Держави.

На закінчення делегати проспівали державний гімн „Ще не вмерла Україна”.

На цьому й закінчив свою працю II Краєвий з'їзд СУМ-у.

З'їзд СУМ-у вітає Воюючу Батьківщину

Резолюції II Краєвого З'їзду Спілки Української Молоді в Канаді, що відбувся 29 липня 1950 року в Торонті.

I

1. Краєвий З'їзд СУМ схвалює дотеперішню діяльність Краєвого Комітету та стверджує значний поступ в організаційній розбудові СУМ, як теж реалізацію великої частини плянів, намічених I Краєвим З'їздом СУМ у Канаді.

2. II Краєвий З'їзд доручає нововибраному Краєвому Комітетові продовжувати працю над розбудовою СУМ та над вклю-

ченням до її лав ще незорганізованої молоді.

3. II Краєвий З'їзд зобов'язує всі осередки СУМ в Канаді завершити свою внутрішню організаційну розбудову, щоб в той спосіб належно забезпечити розгорнення всесторонньої діяльності на всіх ділянках нашого організаційного життя, зокрема в ділянці виховання та самоосвіти.

4. II Краєвий З'їзд закликає всіх сумівців до активної праці в осередках та вимагає зберігати організаційну дисципліну. Кожен сумівець (ка) повинен бути зразком

високоморального та ідейного українця — громадянина.

5. II Краєвий З'їзд доручає Краєвому Комітетові та Комітетам Осередків вдержувати й поглиблювати дружні зв'язки з іншими українськими молодечими організаціями, як теж з молоддю інших національностей.

6. II Краєвий З'їзд закликає всю сумівську молодь підтримувати морально й матеріально сумівські видання, зокрема орган Краєвого Комітету СУМ „На Варті” та „Авангард”, орган ЦК.

II

7. II Краєвий З'їзд пересилає палкий привіт українському народові, який у важких умовах московсько - большевицького поневолення продовжує боротьбу за своє політичне визволення.

II Краєвий З'їзд вітає збройне рамя українського народу — Українську Повс-

танську Армію, революційне підпілля в лавах Організації Українських Націоналістів і політичний провід Воюючої України — Українську Головну Визвольну Раду.

8. II Краєвий З'їзд заявляє синівську відданість Українським Церквам і вітає їхню Ієрархію. З'їзд вітає всі українські політичні, суспільно - громадські та культурні організації і установи на еміграції, які в духовому єднанні з цілим українським народом змагаються за здійснення нашого національного ідеалу — побудову Української Самостійної Соборної Держави.

9. II Краєвий З'їзд вітає Центральний Комітет СУМ, всі Краєві Комітети, Комітети Осередків, всіх сумівців та всю українську молодь і кличе її: ДРУЗІ! Готуймося зустріти грядучі події, будьмо готові на найбільшу жертву, щоб кожен з нас був всюди і завжди. „Честь України — Готов Боронити”!

Переговори закінчилися

Мюнхен, 1 липня 1950. (ісс) — Переговори між Центральним Комітетом Спілки Української Молоді і Головною Пластовою Старшиною закінчилися підписанням спільного комунікату, текст якого подаємо повністю.

Всі пластуни, які працюють активно в СУМ мають змогу писати прохання до ГПС про відрядження їх на працю до СУМ. Такі індивідуальні прохання найкраще писати (адресовані до ГПС) через Секретаріят ЦК СУМ-у, який по одержанні відповідного дозволу, зможе переслати його до всіх тих, які про ці прохання старалися. Всі пластуни, які працюють в СУМ-і, на підставі комунікату, мусять робити старання про дозвіл від Головної Пластової Старшини. Для кращої евіденції всіх тих справ буде посередничати в полегодженні праці пластунів в СУМ ЦК СУМ.

Мюнхен, 24 червня 1950 р.

КОМУНІКАТ

Представники Центрального Комітету Спілки Української Молоді і Головної Старшини Союзу Українських Пластунів, продовжуючи традицію дотеперішньої співпраці і порозуміння між обома організаціями, на спільному засіданні в Мюнхені

дня 24 червня 1950 р. договорилися згідно в наступних питаннях:

1. Попередні домовлення Проводів обох організацій, а то з 15 листопада 1946 року і 20 листопада 1947 р. про те, що приналежність молоді у віці її фізичного й духового формування одночасно до обох організацій з погляду педагогічного й організаційного є недоцільна, — остаються надалі в силі. Тому пластуни не належать до СУМ, а члени СУМ не належать до СУП-у.

2. Центральний Комітет СУМ-у стверджує потребу замінити Тимчасовий Правильник Юного СУМ з квітня 1949 року, який не вповні відповідає вимогам ЮСУМ, — новим правильником, в якому не має бути збіжностей з пластовою системою виховання. Для цієї мети Проводи обох організацій будуть порозуміватись між собою.

3. Тому, що рівночасне членство в обох організаціях є з педагогічних причин недоцільне, всі випадки вже існуючого подвійного членства будуть унормовані в розумінні розмежування — Головною Пластовою Старшиною чи Центральним Комітетом СУМ індивідуально, з увагою на особисті бажання тих членів і на добро обох організацій.

Р. М. Беркут, Ген. Шт. пполк.

Українська Повстанська Армія

Партизанський спосіб боротьби відомий людству так довго, від коли існують війни. В найдавніші часи історії цей спосіб примінявся в боротьбі з противником, лише в примітивний спосіб. До певної прецизії партизанку розвинули китайці, які в несамопитий спосіб, з властивою їм посвятою і самовідреченністю нищили окупаційні війська дореволюційної Росії після обсадження Манджурії в кінці минулого століття. В першій світовій війні партизанка майже не примінялась і розвивалась лише в часи большевицької революції. Окупаційні армії Антанти та армії білої Росії, що були озброєні і технічно вивінувані за останнім словом військової техніки, виявилися безсилим супроти дрібних партизанських відділів, примітивно озброєних лише вогнепальною зброєю різноманітних калібрів.

Партизанських методів боротьби уживала й Українська Армія в часи визвольних змагань, а взірцем організованої партизанки ширшого масштабу можуть служити обидва Зимові походи.

Дотепер, однак, партизанка примінялась лише як допоміжний чинник боротьби в часі війни, в не дуже далекому заплілі противника, переважно безпосередньо за прифронтовою половою. Її метою було розпорошення уваги та сил противника, розрив шляхів комунікації та зв'язку. Як самостійний чинник партизанка до другої світової війни та в часі самої війни ніколи не виступала. Однак, як допоміжний чинник, добре й уміло організована пар-

тизанка, наносила чутливі удари, які в результаті робили противну армію безсилою та нездібною не лише до наступальної, але й до оборонної акції.

Перший раз в історії війни партизанка виступила як самостійний чинник боротьби з ворогом після другої світової війни на теренах України. Українська Повстанча Армія, яка має майже 10-літню свою історію довела партизанський спосіб боротьби до прецизії, рівної якій досі ніхто не знає. Якщо УПА в часі війни провадила боротьбу на два фронти, з двома окупантами: московським і гітлерівським, то в цій небувало - тяжкій боротьбі вона мала постійного союзника: фронт, який відтягав сили ворога. Після війни, коли в світі запанував релятивний мир, перед УПА стала проблема: або розпустити свої бойові сили або продовжувати свою боротьбу за суверенність української держави, перетворивши методу партизанки на самостійний чинник боротьби. В першому випадку УПА повинна була б частинно зійти в глибоке заплілля бездіяльності, частинно емігрувати, а в другому випадку вона мусіла вирішити проблему постачання, головно боєприпасами, цього центрального середника боротьби. Другий варіант був по суті великим ризиком і накладав непомірної ваги відповідальність за дальший хід та розвиток визвольного змагання. Як відомо, УПА вибрала другий варіант.

В самий період свого творення УПА мала безвиглядні перспективи. Дві окупації двох ворожих тоталітаризмів, озброє-

4. Головна Пластова Старшина вважає доцільним, щоб старші пластуни і пластуни-сеньйори там, де того вимагають умови, працювали в міру сил і можливостей для СУМ, під умовою бездоганного виконання їхніх пластових обов'язків.

5. Проводи обох організацій закликають свої низові клітини і на дальше уника-

ти всіх можливих непорозумінь і співпрацювати згідливо для добра української молоді.

Підписали:

За СУМ: О. Калинник, М. Кушнір, Г. Наняк.

За СУП: А. Фіголь, О. Бойчук, В. Янів, І. Манастирський.

них до зубів, що правила страшним терором, відсутність будьякої зовнішньої підтримки, при тотальному знищенню українських теренів війною, все це беззглядні обставини, при яких організувалась і діяла УПА. Однак висока ідея, яку з самого початку поставила собі УПА, була основною рушійною силою, що переборолала „непоборні труднощі”. — „Воля народам, свобода людині”. — а конкретна українська програма — „українська суверенна і соборна держава”. — це альфа і омега всієї героїчної боротьби, від якої УПА на крок не відступала. Безоглядна безкомпромісність по відношенню до окупанта, це головна характеристика риса УПА від початку боротьби по сьогодні. Повна толеранція прав та інтересів цивільного населення, оборона його перед сваволею та терором окупанта, — головна лінія поведінки УПА з населенням. Ця політична лінія УПА визначає її успіх в діях за залізною курткою, завойовує постійну симпатію та підтримку населення поневолених підсоветських народів, в першу чергу своєї України. Історія УПА не знає випадку порушення військової субординації та будьякого факту свавілля, не дивлячись на те, що саме цей спосіб боротьби вже обумовлює свободу дій окремої частини чи бійця та не завжди дозволяє на контролю. Історія УПА майже не знає випадку здачі в полон загонів і окремих бійців. Умови підпільної боротьби не дозволяють також брати в полон противника. Але УПА нищила лише очевидних агентів тайної політичної поліції (МГБ) та провідних комуністів - окупантів.

Організаційна схема УПА

УПА вербувалась виключно з добровольців українського населення та в деякій мірі з перебіжчиків ворожої армії не лише українського походження, але інших поневолених націй, якщо вони сприймали програму боротьби та діючий статут армії. Ціла армія ділилась на окремі загони, які діяли як окремі тактичні одиниці в різних районах України, переважно в лісистих та гірських (Карпати, Волинь, Полісся та Подніпров'я). Ці загони на випадок потреби чи необхідности рейдували на сотні кілометрів, будучи озброєні переважно легкою автоматичною зброєю.

В часі війни УПА приміняла часто тактику з'єднаного наступу на кількох відтинках одночасно. В повоєнний час, коли окупант, маючи відтяжені від фронтів сили, перекидав цілі з'єднання (полки, дивізії) на ліквідацію УПА, остання змінила тактику, розчленувавши свої загони за територіальним принципом на невеличкі групи. В обох випадках переміщення сил провадилось малоприступними шляхами, як також прямими шляхами під видом мирного населення.

Озброєння та амуніція добувались та поповнювались з ворожих джерел. Зброя переважно легкого автоматичного типу, завжди з великим запасом, була найвідповіднішою при маневруючій боротьбі. Лише головні з'єднання мали найлегші зразки тяжкої зброї (артилерія, міномети), натоміць вибуховий матеріал, головні міни та фугаси були неодмінною частиною озброєння майже кожного відділу.

Марка зброї була різною в різні часи, залежно від того, хто стояв по той бік фронту. В часі гітлерівської окупації переважала німецька зброя і лише незначна частина советської. Після війни, коли залишився лише один ворог — советський окупант, тип зброї змінився на советський. Вся зброя та амуніція здобувалась виключно у ворога.

Чисельність УПА, про яку „реальний” світ часто любить говорити, не відіграє в сучасну пору рішучої ролі. Хто розуміє і уявляє собі той фізичний і моральний терор, що існує за залізною курткою, мусить розуміти, що продовжувати протягом п'яти років по війні нерівну боротьбу, це явище безпрецедентне в сучасній історії людства. Велика числом повстанча армія була б легко розбита. — У велику мішень леко поціляти”. В повоєнний час УПА змінила тактику боротьби, пристосовавши її до мирного і цивільного життя, залишивши лише в окремих догідних районах озброєні кулаки, які постійно перебувають в поготівлі, готові в кожний час до бойового випадку.

В часі війни чисельність УПА перевищувала 100 тисяч, а в окремих періодах, в часі розгорнутої акції, що охоплювала великі терени і в якій приймало участь буквально все населення цих теренів, чисель-

ність діючої армії доходила до пів мільйона людей. Річ ясна, що в своєму положенню, при своїй тактиці, УПА ніколи не була зацікавлена у формальному чисельному збільшенню, бо це лише ускладнювало б її дії.

Однак з вибухом війни, яка мала б перспективи перетворитись на визвольну війну, УПА є в стані підняти поголовно всездібне до зброї населення, давши йому елементарне вишколення, потрібне для боротьби на східних теренах, в першу чергу на українських.

В часі війни, будучи під тиском двох скупантів, УПА була в стані розбудувати флаховий вишкіл в глибокому запіллі ворога, використовуючи часом для цього установи ворога. Допоміжний персонал (медперсонал, зв'язкові і т. п.) вишколювався здебільшого легальним способом. Стає очевидним до якої степені може УПА розвинути свою організуючу діяльність, маючи будьяку підтримку із-зовні і маючи ясні перспективи здійснення своїх ідей. Досвід 10-літньої боротьби за залізною заслоною, що його має УПА, немає собі рівного.

Перспективи майбутньої війни на східних теренах є дуже не вигідні і не певні, якщо прийняти до уваги досвідченість противника в партизанській війні, яку він уважає головним середником оборони від найсильнішого партнера. Схід можна тотально знищити, але ніколи не можна його освоїти без участі місцевих народів, головню того народу, який до сьогодні героїчно чинить опір окупантові. Лише тому, що український народ століттями чинить опір московській окупації, а останні 30 років кривавиться в боротьбі з червоним московським імперіялізмом.— цей народ був в стані витонити УПА. Без неї, без її лицарських ідеалів, комунізм та його виразник — московський імперіялізм не до побороення Український народ, що має величезну потенціально силу та інші поневолені Московою народи є власне тою силою, що може забезпечити повну перемогу на Сході.

Поданий вище короткий огляд УПА із загально - військової точки зору, очевидно, потверджує величезну потенціально силу Української Повстанської Армії.

Три незаперечні чинники, чи показники потрібні у грядучих боях для армії, яка хоче перемогти:

1. Глибока ідейність армії, яка мусить знати за що бореться, яка вступає в останній бій двох сформованих потуг світу; в бій, що має лише дві перспективи: перемогти або згинуть. Третього виходу нема.

2. Висока дисципліна, яка обумовлюється лише високою ідейністю та безоглядна безкомпромісовість в боротьбі з комунізмом, з цєю новітньою чумою світу.

3. Цілковита підтримка місцевого населення і то не лише моральна, але й матеріальна. В грядучих боях за долю світу успіх рішатиме темп боротьби. В умовах сходу найкраща матеріальна та технічна база може не поспішитися за темпом і лише тотальна підтримка та посередня участь в боротьбі місцевого населення може заступити прогалини, що незаперечно витворюються в процесі боїв.

Всі ці три передумови має вже сьогодні УПА, яка цілком об'єктивно, в силу свого положення і своєї дотеперішньої ролі, може бути центральною партизанською силою на Сході, довколо якої, та на базі якої будуть творитись армії інших підсоветських націй. Досвіду, всебічної практики та охоти УПА не бракує.

Українська Повстанська Армія на сьогодні є завершенням боротьби українського народу за свою державність, за свою волю і права людини. УПА сьогодні незаперечно є загально - національним, українського витвору капіталом. Більше того, УПА в сьогоднішній боротьбі з комунізмом має загально - європейське значення. Недаром світова найпопулярніша преса за останні роки не пропустила ні одного більшого чи меншого чину УПА.

„Українська Повстанська Армія — це власність усієї Української Нації; вона всенациональна, понадпартійна. Вони борються всі, кому дорога справа Самостійної Соборної Української Держави без різниці політичних поглядів, політичних переконань і партійної приналежності”.

Степан Глід

Оборона

Двадцятий рік...

На Україні, мов в калейдоскопі, все мінялося, будуючи нові форми, прикрашені різними кольорами й обагрені кров'ю українського народу.

Українські селяни не вірили тим чужим формам і ненавиділи тих яскравих і рожевих кольорів. Вони любили тільки колір своїх полів під блакитним небом, що були споєні їхньою працею та густо зрошені їхньою кров'ю, де високі могили завжди нагадували тяжке й славне минуле їхніх дідів.

Івасеві тоді був десятий рік, але він уже бачив: бої, кров, пожежі й чув останні благання конаючих людей в огні. Бачив голод, грабунки і копи безголових і змасакрованих трупів: чоловіків, жінок і молодих дівчат, що мали непокірну українську душу. Це була життєва школа для Івася, яка гартувала його душу, а дитячий мозок заставляла надмірно працювати, яким він намагався все це збагнути:

- За що?
- Чому?
- Для чого?
- За кого?

Ще й сонце не зійшло, а вже великий церковний дзвін трьоохразовим ударом сповістив тривогу, що грізно нависла над селом.

Мужчини виймають зі схованок свою зброю, кладуть по шматку хліба в торби, ножі і біжать на раніш умовлене місце, а жінки, благословивши своїх чоловіків і синів, лишають ще сплячих дітей і голодну худобу і теж ідуть слідом за ними.

Бав-бав-бав! — неслося над селом, кличучи людей не тільки слухати благання й

Хто готов за край, за волю
Скласти голову свою,
Той буває, є і буде
Переможцем у бою”.

О. Олесь.

заклик до чесноти, правди й волі, а до боротьби за їх.

Ідуть, ідуть, ідуть!...

Ідуть старі й молоді. Ідуть жінки й дівчата. Ідуть шляхом і навпростець, толочучи босими ногами росяну городину.

У їхніх загорілих руках грізно виблискували в проміннях сходячого сонця старанно вимашені гвинтівки: російські, австрійські й японські, мислівські рушніці та саморобні самопали.

Багато йшло і без зброї і, немов зоромлячись себе, тягли за собою вила набиті на довгих держаках.

А ген, старенький дідусь, в тісно підпезанім кожусі, міцно тримаючи в своїй руці ціпа, дрібно збиває босими ногами куряву — спішить, щоб не спізнитися.

Івась стояв на перелазі свого двору й з захопленням дивився на це військо, що збиралося за двором на вигоні біля цвинтаря. Знайомим він махав руками і щось кричав...

Кричав, бо само виривалося йому з грудей, виривалося окремими звуками, окремими словами, але тоді вони мабуть щось означали й були всім зрозумілі, бо старші йому привітно всміхалися і теж махали руками.

Старші чоловіки збиралися окремими гуртками, про щось радились і ділилися набоями, а молоді не жартували — навколо їх стояли й прислухалися до них, бо це ті, що по три роки були в боях, нюхали японський і німецький порох та багато випили гіркої з чужих болот.

— Отаман Антін! — хтось гукнув і все затихло. Це не був переляк перед невеличкою рябою людиною, що йшла з села, а це

була велика пошана, віра й відданість тій людині, яку самі, одногосно, обрали й на яку тепер покладають всю надію.

Замовкло все.... Дзвін теж уже не звав.

Тільки ворожі гранати вибухали по се ді, що свідчили про намір ворога та лунала команда сотників, що вишиковували людей.

Ті, що не мали зброї теж несміливо стали в ряди й поставили перед собою свої вила.

Отаман Антін ішов спокійним, широким кроком, тримаючися рукою за ремінь гвинтівки, що висіла на його правому плечі, а його очі свідчили про тяжкі думи: „Полк загартованих і розбещених у кривавих боях і розправах большевиків...” „Полк, що має коні, гармати, кулемети, гвинтівки й багато набоїв.... а тут?”

— Струнко! — почув він команду і перед ним виструнчилися дві сотні напівбоєвих із різною зброєю людей, в очах яких світилася відданість і рішучість.

— Але я вам вірю, вірю й надіюся, наче продовжував він свою думку, бо це тільки перші, а за вами решта, за вами інші села, а потім з'єднаємось із нашими військовими частинами.

„І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати
І будуть люди на землі...”

замічав отаман Антін.

Тих, що з вилами, звернувся він до сотників, поставити через один з тими, що мають гвинтівки на випадок багнетної атаки та й кількість буде більша.

— Слухаєм, пане отамане! — разом відрубали сотники. Перешикувались дуже швидко. Радістю світилися очі в тих людей, що тепер уже високо тримали на плечах страшну свою зброю — вила, бо вони розуміли своє відповідальне завдання.

.... Гримала вже десь близько за селом гармата. Тривожно знову забовкав дзвін, посилаючи заклик в сусідні села. Іругом відкликнулися йому інші й цим далеко сповіщали про нову навалу нехристів.

Осами дзиччали кулі. Наближалася вирішальна хвилина....

— Струнко! Праворуч! Вперед, кроком руш!

Тату! Тату! Я забув! Я знаю на цвинтарі заховану гвинтівку і торбу з....

Гу-гу-х! — і Івась упав з перелазу....

А коли підвіся — горіла сусідська хата й на вигоні нікого не було, крім жінок, що стояли й дивилися на село. Вони не прощалися й сліз не втирали. Вони не чули навіть свисту куль і пожежі не помічали, а тупо дивилися в слід тим, що пішли в нерівний і небезпечний бій.

— Догнати, догнати! Віднести! — майнуло Івасеві в голові і він кинувся на цвинтар.

Івась не відчував, що його коле дерева, він роздирав її руками, він шукав, але... немає, її забрав господар, вона там...

— Я не-ви-нен! — гукнув вздовж шляху і захопонував....

— У-р-р-а! — вихорем неслася до села червона кіннота, виблискуючи своїми шаблями.

А вони йдуть, ідуть, відбиваючи твердо кроки, немов і не помічають нічого. Івасеве серце зупинилося.... Ось, ось — вже близько.... Мить і всі лягли в рові біля дороги, але мовчать.... невже?....

Т-р-р-р! — ударила сальва і коні, високо звившись на диби, скидають мертвих вершників.

Т-р-р-р! — і рештки, рятуючись, розсипались у степу, або ховалися за крайніми хатами.

Біля повітки, край села, стояв, опершись на цій наш дідусь і мабуав жатів, що він не може взяти участі в боротьбі.

У цей час вершник, пригнувшись, летів прямо на нього....

— Ага, не вгечеш! — І підступивши близько, з розгону вдарив його ціпом по голові. Вершник випустив шаблю і зсунувшись набік, потягся за конем.

З радісним обличчям дідусь підвів коня до отамана.

— На, сину, це від діда Петра тобі дарунок.

— Дякую!

З усіх кінців збиралися оборонці в яру за селом. Большевики обступали кільцем.... Гармати били.... Кільце звужувалося.... Оборонці мовчали — берегли набої.

— Пане отамане! Дозволь прорвати кільце! — звернулися два здорові молоді хлопці.

— Дякую. Можна.

— До наступу приготуйсь! — передалась команда.

І мов два тяжкі камені з натягнутої рогатки вершники вилетіли з яру й усе змітали на своєму шляху ручними кулеметами.

Большевики цього не чекали й розірвавши кільце, почали втікати, вкриваючи поле бою своїми трупами.

Вперед, з гучним „Слава” кинулися селяни на свого ворога. З другого кінця, в тилу большевиків, залунало знову: „Слава!” і ворога вже тиснули з другого села. Большевики кинулись утікати. Гармати замовкли, лишаючись на полі.

Большевики втікали, минаючи села, але й лісу боялися. Селяни не давали їм отямитись, тиснучи на них спереду і ззаду. Тридцять кілометрів до вечора зробили. Вночі не відпочивали — опішили додому, бо ворог був кругом, а набоїв у них вже не було.

Дома жінки й діти не плакали й не питали: вони були раді за щасливий сьогоднішній кінець.

А завтра?

Завтра треба пробиватись до своїх військових частин.

Івась був гордий за свого батька.

На світліні: голова КК СУМ у Канаді прощає професора Д. Дорошенка.

ПРЕЗИДЕНТ УВАН ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКО ВІЇХАВ ДО ПАРИЖУ

З огляду на поганий стан здоров'я Президент Української Вільної Академії Наук п. проф. Д. Дорошенко, виїхав до Франції. Переїжджаючи з Вінніпегу до Монреалю, він зупинився на короткий час у Торонті, де місцевий Кіш СГДК влаштував для нього прощальне прийняття. Нашого визнач-

ного історика прощали представники українських суспільно-громадських установ та редакції окремих українських часописів. Від сумівської молоді в Канаді прощав професора голова Краєвого Комітету друг Л. Гусин, який вручив йому скромний дарунок від місцевого осередку СУМ.

(Фото Е. Клосевич)

Обух Михайло

Спогад

І досі бачу на молитві
Скорботну магір у сльозах
Й сестру з гранатами у битві
Вночі в дніпровських берегах.

І Край у димові, в загравах...
Розстріли, крики і плачі
Встають страхіттями в уяві
Й мене жахають уночі.

Встає тюрма тремтячі тіні...
Де перед розстрілом у мент
Зривалось слово: „УКРАЇНА!”
І розбивалось об цемент...

О ні, воно злітало в простір,
Неслося віщо вдалечинь...
І опікало якомсь гостро
Й скликало месників вночі.

І чую з гір шумні потоки,
Що бігли в яр, в густі сади,
Де молодечі бігли роки
Й з коханих уст пили меди.

Там ліс повстанський, таємничий,
Землянки вогкі, дим і чад...
Часи, як ми ішли на стрічі
Й не всі верталися назад.

В пожежах степ тремтить сердешний,
Де на коні гуляв Богун...
Там на Савур-Могилі вперше
Стрічавсь я з друзями ОУН.

Й тими стежками степовими,
В руках револьвер несучи,
Пом'яж житами побратими
Потайки сходились вночі.

І вирішали долю „завтра”:
Як?.. Кому?.. Й куди іти?..
Щоб у розбурханій цій ватрі
Наїзників обох спекти.

Та людолови в дикім шалі
Зганяли бранців у ясир:
В Дахав у вогнища вкидали
Чи гнали в тайги на Сибір.

На пожарищах як примари
Гасали каїни чужі...

Й огнем спалені чорні хмари
Повзли по небі як вужі.

З підвалів крик і зойки мордів
Ламав нам груди помсти гнів...
І ми збиралися в когорти
До переповнених лісів.

А як темніло: цілі валки
Тікали в ліс. На ті стежки
Моя сестра пішла в Русалки
А брат пішов в Лісовики.

І Дух Землі вдихав нам силу,
Вставав з могил богатирів...
Той Дух Богдана і Трясила
Мене як месника споїв.

Той Дух вставав з глибини степу
І снажив силою... Палив...
Щоб меч тяжкий, що ніс Мазепа,
Нашадки гордо підняли

Й двигнули силою онуки!
І українець серед жнив
Замість коси брав кріс у руки
Й вночі на ворога ходив.

І йшли завітчані повстанки,
Стрічки чіпляючи до кіс,
А поверталися на танках
Із кулеметами у ліс.

Вночі в холодній завірюсі
В мости вкладали динаміт...
І я в засніженім кожусі
Пускав наїзників під лід.

Ах, буйні роки, окаянні...
Вони жорстоко нині вчать,
Хто гнав мечем нас на вигнання,
Той мусить згинуть від меча.

Ходжу сумний я по Торонті,
Та манить дух євшан-трави...
І стяг над лісом синьо-жовтий,
І в мазепинці вартовий...

І бачу я повстанку в хвилях,
Що ранена пливла з боїв...
Й дніпровська крига задушила
І понесла по течії.

І досі чую канонади
І бачу край свій у вогні...
Хоч нині вільний я в Канаді,
Та не забути те мені.

О не загоять мені рани,
Бо там ростріляна сестра
Під кленом Львівського майдану.
А брат на березі Дніпра.

Моя душа як в лихоманці,
У вухах б'є набоїв грім,

І шаліє дух повстанців
У серці спаленім моім.

Іду в вигнання як скиталець
Але з ім'ям в душі святим:
Я — українець, я — повстанець
Й наган мій вірний побратим.

О Батьківщино войовнича,
Гряде воскресення Тобі!
Й коли синів на зрив покличеш,
І я як месник піду в бій!

Одна чота із куреня охорни Першого Великого Збору
УГВР, липень 1944

Ми розуміємо, що боротьба буде люта й довга, що ворог безпощадний й дужий. Але ми розуміємо й те, що це вже остання боротьба, що потім уже ніколи не стане слухний час до нової боротьби. Ніч була довга, але ранок наблизився і ми не пустимо, щоб проміння свободи усіх націй заблищало на наших кайданах: ми розіб'ємо їх до схід сонця свободи. Ми востаннє виходимо на історичну арену, і або поборемо, або вмремо. Ми не хочемо довше зносити панування чужинців на своїй землі. Нас горстка, але ми сильні нашою любов'ю до України. Сини України! Ми, як той Антей, доторкаючись до землі, наберемось усе більшої сили й завзяття. Нас мало, але голос наш лунатиме скрізь на Україні і кожний, у кого ще не спідлене серце, озветься до нас, а в кого спідлене, то ми самі озвемось!

М. Міхновський

ку, як також фото-газету діяльності СУМ.

Свято закінчено святочною Академією, яка відбулася в залі Нар. Дому, що уладив осередок своїми власними силами, в програмі якої сумівський мужеський хор осередка „Сурма” під диригентурою п. М. Іваника відспівав кілька пісень з нового українського репертуару. Сумівський жіночий квітет „Русалка” під керівництвом п. Л. Візнюри відспівав пісню „Залишив я свій Рідний Край” та провів інсценізацію „Вулиця”, а сумівський балет під технічним керівництвом п. Т. Федорової і п. В. Юника дав виступ з кількома народними танками, з яких на окрему увагу заслуговує гуцульський танок „Верховина”, виконаний п. В. Юником. У дальшу про-

граму входили деклямації виголошені п. В. Левицьким, п. Л. Візнюрою та реферат присвячений четвертій річниці Відновлення СУМ-у на еміграції, виголошений п. П. Іваховим.

Свято закінчилося з повним моральним успіхом і задоволенням як членів СУМ-у так і загалу громадянства, що можна було зауважити та відчутти з висловів окремих поважних одиниць загалу. Тут громадянство мало нагоду докладніше познайомитися зі СУМ-ом як організацією, з поодинокими його завданнями та програмою. Добре було би й навіть дуже доцільно, щоб всі осередки СУМ-у влаштовували подібні виступи, що принесло б напевно велику користь. Тільки одно можна було зауважити, а це те невідрадне явище в життю

української еміграції, що деякі навіть молодечі організації, не згадуючи про старші, не взяли участі, помимо окремих запрошень, у святі, що напевно не принесло їм жодного морального задоволення, але тим більше виказує брак їхнього здорового думання та їхні партійні чи релігійні заступеності в загальній нашій українській справі. Але ми віримо, що на майбутнє і вони змінять свої погляди та постараться в різних подібних виступах брати участь, бо лише в той спосіб можемо дійти до виміни повних наших думок та зрозуміння одні одних, а тоді, хоч різними шляхами, але невгнута будемо йти до спільної нашої мети — здобуття Української Самостійної Соборної Держави.

П. Чайківський

Сумівський балетний гурток у Торонті

Квіт папороті

(Спомин з табору новачок „Лісова Поляна” в Смитвілл)

Передостанній день у таборі минув скоро.

Надворі було досить холодно, так що майже всі заняття відбувалися у першій кімнаті, де мешкали „Серни” і „Соловейки”. І так чергувалися заняття: спів назви для „Зайчиків”, викінчення стінного часопису, вивчення хроніки та мандрівка по Рідному Краю — це була остання гутірка з обсягу географії.

Сестрички, що не були при дітях, старанно шили таборові відзнаки, укладали програму нічного алярму та робили проби з поодинокими новачками.

Сонце цього дня швидко сховалось за хмари і надворі почало смеркати.

Сестрички дошивали таборові відзнаки і жовту квітку на зеленій траві, що мала символізувати назву табору „Лісова Поляна”.

Навіть ніхто з новачок не запримітив, що якимось непомітно, зараз після вечері, майже всі сестрички зникли і тільки сестричка бунчужна переводила молитву і то не на площі, де маяв прапор, а близько перед фармою. Мовляв, надворі зимно і пізня пора, а завтра дуже рано треба вставати і пакуватися в дорогу.

Не додумались вони також, чому сестричка наказала покласти однострій біля їхніх ліжок та не запримітили, що не співали вони, як все, пісні на добраніч — „Ніч вже йде”.

У кімнатах по таборі вже згасли світла. Запанувала нічна, якась затаєна, тиша. Лише у першій кімнаті діти спільно вголос молились. В міжчасі на площі, де ще висів прапор, працювали завзято якісь постаті. Було чути тріскіт сухих гілляк та приглушений сміх.

— Ще кілька хвилин і ватра готова, — відзивалась одна з них.

— Чи діти скоро заснуть? — журилась друга.

В голосах можна було відчути хвилювання. Сестрички також відчували якийсь

духовий неспокій з приводу тієї події, яка мала за кілька хвилин розігратись.

Стрілка годинника посувалась поволі вперед. Надворі стало цілком темно. Діти заснули... Аж раптом пронизливий звук свистка сполохав тишу темряви. Почулися крики: „Алярм!... Алярм!... Швиденько вставайте!...” Сполохані діти схоплювалися з ліжок і на поклик сестричок швиденько вдягалися в однострій.

— Горить, йой, сестричко! — крикнула тривожно одна зі старших новачок, а мало-річні на диво були спокійні.

— Ні, це пластовий алярм, — відповіла сестричка, заспокоюючи перелякану, спростання бігаючу новачку.

— Вдягайтеся тепло і беріть по коцові з собою! — чути було команду.

— А що це буде, сестричко, йой, сестричко?... — з усіх сторін питали новачки.

За кілька хвилин всі зорганізовано вийшли надвір.

— Будьте уважні! — сказала сестричка і ще не закінчила речення, як далеко спід лісу заблмали два світила, немов два святоіванівські вогники.

— Хтось сигналізує! — крикнула новачка і спинилася.

— Пиши скоро! — сказала сестричка ша сестричка молодшій.

За кілька хвилин відчитано телеграму, подану світловими знаками Морзе: „Провірка пластової постави” звучала вона.

— Ви зрозуміли телеграму? — спитала сестричка.

— Так, так! — відповідали новачки.

— Отже, ми будемо йти в сторону, звідки бачимо світла, — пояснила сестричка. Одразу дано трьом новачкам по смолоскипові, які запалали радісними вогнями. Руки дитячі тряслися зі зворушення, а огні горіли, просвічуючи цілій колоні дорогу. Вже здалека зауважили діти збудовану ватру і з багатьох грудей вирвався оклик захоплення:

— Ох, Боже, ватра!...

С В Я Т О В Е С Н И

Пласту з Торонто в Скарборо, 24-25. VI. 1950

Юнаки та юначки складають присягу.

Діти обступили колом палаюче багаття.

Крім учасників табору коло ватри були присутні всечесніші отці Василяни та шановні господарі п-во Мартиновичі.

Та ось вже вирвався з молодечих грудей пластовий гімн для новаків:

„Ми ростем, ми надія народу”.... і полинув далеко - далеко....

По офіційнім відкриттю ватри всі свобідно посідали.

Діти з захопленням дивилися на ватру, що виглядала, мов чудовий квіт щастя під відкритим зоряним небом.

— А чи знаєте ви, що таке квіт щастя — квіт папороті? — запитала сестричка і почала далі розповідати.

— І ми пішли й знайшли його — квіт папороті і запалили в своїх серцях велику ватру любови до Рідного Краю.... Ідїть і ви, новачки, і запалїть вашою новацькою обїцянькою цей вогонь та несїть у майбутнє у своїх серцях! — закінчила вона.

І запалили новачки вогонь у своїх серцях! — вони виступили з гурту дітей і, ставши урочисто в ряд, зложили два пальці правої руки на прапор, повторюючи за сестричкою слова нової обїцяньки: любити Бо-

га і Україну, помагати іншим та слухати своїх зверхників.

В дитячих очах заблищали перлини — сльози. Вони знайшли цей квіт папороті — щастя, що вестиме їх на твердїм життєвїм шляху до світлої мети.

Крім зложеної обїцяньки, як закрїплення новацької проби, новачки склали ще й іспити вмілостей як малі співачки, географки, прачки, танцюристкї і т. д. Видно було, що ніхто з них не змарнував двотижневого побуту в таборі.

Сестричка - командант після святочної частини подякувала щиро отцям Василянам за їхнє прихильне ставлення та господарям за приміщення на їхній фермі, а потім роздала присутнім таборові відзнаки, закликаючи новачок до загального співу:

— А тепер заспівайте так голосно й гарно, щоб там, на Україні, почули!

Новачки ніяк не хотїли розлучатися з ватрою, та проте

— Хорунжі, здійняти прапор! — пролунали слова сестрички.

Всі стали струнко, і в повітрі забренїли слова Пластового гимну:

„Цвіт України і краса....”

Сестричка Христя

Балет СУМ-у під кер. хореографа Д. Мартинюка виконує народні танки

Остап Дубак

Частівки про віслюка Йоську

1

Бігла світом поголоска
На захід зі сходу:
Розіслав вже атом Йоська,
Лиш скласти не годен.

Крутить голову чудак,
Як з помиями баняк,
Але де там віслюку
Скласти формулу таку.

2

По Москві в мішку тягають
Дерев'яну довбню,
В асамблеї всіх лякають —
Це атомна бомба.

И оглядають світ зовні:
Чи вже вірять їм, чи ні?
И хрюкотить свиня худа:
Є в нас атом, да-да-да!

3

У нас нині всього досить
И апетити вовчі...
Обженемо вас, бо босі
І як хорти гончі.

А вечера в большака:
Пить помий з котелка,
Кому — стане, кому — ні,
А всі роблять трудодні.

4

У Полтаві, в передмісті,
Суєта і поспіх:
Дев'ять висить еМВеДистів
На шлейках колгоспних.

Вітер віє і гуде
І гойдає еМВеДе,
А повстанці жито жнуть
І на завтра креслять путь.

5

У советськiм магазині
Продавців доволі
І є надпис на вітрині
Для покупців голих:

Ударницям — лантухи
На спідниці й фартухи,
А вдарникам — хомути —
Запрягатись і везти.

6

Іхав Тіто з Джугашвілі
Возом Комінформу
Та й погризлись, бо на біле
Тіто казав чорне,
Джугашвілі кричав: Ні!
То червоне, — й скаженів.
И Тіто, вгледівши петлю,
Зник у Югославію.

7

Дулю тиче, проклинає
Залізну заслону
И на доллари простягє
Міх до Вашингтона.

Покірненько просить він,
Шле привіти і поклін,
Що загладить всі сліди,
Лиш щоб вирвали з біди.

8

І церкви назад поверне,
З яких зробив клуні...
И не московську, а модерну
Заведе комуну.

Кому — на, а кому — ні!
А всі роблять трудодні.
І по блату як завжди
Замажуться всі сліди.

9

Мусом вижене з в'язниці,
Хто вийти не хоче.
І знайде мужів вдовицям
Як закон пророчить.

І рішив увесь конгрес:
Був він катом, нині — пес.
И надіслали кропиву,
Щоб піджалював Москву.

10

А останні, немов діти,
Повторили всі країни:
Ми советські сателіти
Маєм повну вільність нині.
Хтось не став з них на позір
И зашумів лиш на Сибір.
И далі блика як сова
Аж запінена Москва.

Грандіозне свято у Сент Кетеринс

За домовленістю Спілки Української Молоді Сент Кетеринс із керівником української авдиції при радіостанції Ніягара Фалс п. Шарваном було улаштоване грандіозне свято зустрічі українців Канади та ЗДА під відкритим небом на зеленій траві у лісі біля берега озера Онтаріо. У цій зустрічі взяло участь близько 4.000 осіб.

Час зустрічі тривав 5-6 серпня, себто субота і неділя. Дні випали на диво чисті, сонячні.

Не дивлячись на те, що осередок м. Торонта не брав офіційної участі у переговорах про влаштування цього свята - зустрічі, але в основному він виповнив програму цього свята і зробив його таким грандіозним і величавим.

У суботу о 2 год. пополудні започаткували це свято — фестин зустрічі спортивних дружин.

Жіноча дружина „Україна“ (Торонто) перемогла у відбиванці жін. дружину латишів.

Чоловіча дружина „Україна“ (Торонто) перемогла у відбиванці латишську і українську (Сент Кетеринс).

У бігу на 3.000 метрів, в якому брали участь з Буфало (ЗДА), посів перше місце Я. Ключник (Торонто). У бігу жінок на 60 метрів перемогла Ірина Пискар (Торонто). У бігу чоловіків на 100 метрів переміг Євстафій Габа (Торонто). У змаганні пінг-понг виграли п. Трофимович і п. Біловус (Торонто).

Увечері на свіжому повітрі відбувалася забава, на котрій грала музика з Торонто під проводом п. Ключака. Під кінець всього десь близько до 1 год. висвітлювався фільм „Ой, не ходи, Грицю.“

У неділю, в Торонті десь уже коло 8 год. ранку біля сумівської домівки (362 Бетерст Ст.) згуртувалося понад 500 українців і українок і далі безперервно підходили, щоб виїхати разом із сумівцями до Сент Кетеринс. Вулиця заповнена сміхом і жартами.

11 автобусів уже готові до від'їзду. Та людей ще багато без місць і тому заст. головні осередку СУМ-у друг Болюх викликав ще 3 автобуси.

Тут чути як перекидаються веселими дотепами пластунки з сумівцями, а чоловічий хор СУМ'у вже гримить „Ми гайдамаки...“, повертаючи на вулицю Королеви. Хтось виглядає в вікно і кричить тенором, щоб взяли з собою сумівські журнали „На варті“.

А ранок як на замовлення: сонячний, чудовий....

Автобус за автобусом поспішає на асфальтову дорогу, радує зелену широчінь бойовими піснями і жартами. Почуття якесь піднесене, зворушене.... Я сиджу мовчки, але душа моя співає.

Та ось уже й за нами 70 миль — під'їжджаємо до Сент Кетеринс. Місто невелике і мало чим захоплює увагу подорожніх, хіба тим, що густо наставлені світофори і раз-у-раз доводиться нашим автобусам спинятися. Від Української церкви синьо-жовті прапорці вказують дорогу до берега озера Онтаріо, де має відбуватися цей фестин. Площі заповнені автобусами і легкими автоматами. Ті, що довший час були розлучені, тепер мали нагоду зустрітися і поділитися добрими і поганими спогадами.

О годині 12.15 пополудні розпочав відправу польової Божої Служби о. Олійник (Торолд) в супроводі о. д-ра Комара (Веланд).

З винятковою урочистістю і вмінням о. д-р Комар виголосив надзвичайно глибоку і зворушливу проповідь.

Після Божої Служби під спів національного гімну відбулося підняття Національного Українського Прапора.

Потім з трибуни виступали промовці: Шарван (керівн. української радіопередачі Ніягара Фалс ЗДА), Гусин Л. (гол. Краєвого Комітету СУМ в Канаді), о. Філевич (парох Сент Кетеринс), Сосновський (ЦБ ЛВУ з Торонта) та інші. Купецьке Об'єднання в Торонті постановило виділити 3.000 дол. на розбудову програми українського радіомовлення. Так заявив на цьому святі у своєму виступі п. Іляшук.

Концерт започаткував чоловічий хор Українських Ветеранів з Буфало (ЗДА) під проводом п. Пр. Головича.

Відкриття офіційної частини зустрічі у Сент Кетеринс

Гарненько танцювали гопак двоє дівчаток 5-7 років (Сент Кетеринс) та одна сольо.

Концерт скрасили солістка п. Наталія Гриньох, сопрано, та оперовий тенор п. Тисяк (Торонто).

Та найбільшою сенсацією на цьому святі був виступ сумівського осередку з Торонта, який своїми точками зробив просто винятковий вплив на присутніх.

Коли чоловічий хор близько 40 осіб під диригентурою п. Гнопка проспівав бойові повстанські пісні, то всі були як наелектризовані. Почуття рідного духа нуртувало у найбільшому напруженні. А 40 молодих красунь в українських вишиваних сорочках стояли як магичні багатирі, блискучи естетичними стилями, і кликали до бою вперед.

Створився винятковий зворушливий настрій. І кожний відчув яку могутню силу має в собі слово і музика. До якої жерт

венности вони можуть настроювати дух людини, особливо під час мілітарного зриву. Грім оплесків найкраще характеризував, який колосальний успіх мав цей хор, з якою любов'ю і пошаною віднеслися до нього присутні.

Та ось і мішаний хор вже на сцені. Молодий диригент п. Баюс симпатично всміхається до молодих красунь у національних одягах, подає їм тон і лірична тепло-та молодих голосів одразу опановує слухачів. Яка естетична глибина, творча свіжість та мятежний дух молодости сповнює спраглу душу людини. А яка досконалість і легка врівність у переходових позиціях чи в мереживі і емоційних нюансах пісні.

Чудові хори має СУМ Торонто.

Але чи не найбільшою сенсацією був балет під проводом п. Мартинюка.

Молодий, але надто талановитий, балетмайстер показав зі своєю групою 10

Фрагмент з зустрічі української молоді США і Канади. Посвячення сумівського прапора осередку СУМ у Ст. Кетеринс. Прапор посвячує о. Олійник, парох Торолд, Онт.
(Фото — Е. Ключевич)

осіб (а повна його група 16 осіб), якого він досяг чуда протягом упертої 7-місячної праці.

Своєрідна інтерпретація танків подана в такий спосіб, що кожна особа чи пара в танкові є психологічні характери, овіяні духом молодости. Чи Ви візьмете „Гопак”, чи „Молдаванеску”, чи „Румбу”, чи „Чардаш”, то всюди у повній силі й красі виступає національний дух і емоційний кольорит того народу, до якого належать ті чи інші танки.

А яка вільність, натуральність і вправність рухів. Сміх, радість і молодість сповнюють душу і все ество людини. Кожен танок відбувався у відповідному до нього одягові, а чудова оркестра під проводом п. Плюбака піддавала відповідного настрою і сили. Танцювали всі винятково чудово.

Тепер ми з пеністю можемо сказати, що осередок Спілки Української Молоді з Торонта посідає перше місце у своїй організаційній та культурно - освітній праці з усіх взагалі українських організацій на Канаду і ЗДА. І тому не диво, що сумівський виступ з Торонта сприймався з таким винятковим тріумфом.

Гарно продекламувала панна Пошивайло вірші М. Вороного і свій. Чиста дикція і почуття міри для передачі тексту дали повний успіх молодій панні.

Під кінець піднесено учасникам концерту живі квіти, а переможцям спорту як нагороди чаші.

З усіх боків бігали фоторепортери і хапали цікаві моменти.

Зовсім недоречною була точка уведення до програми — вибір королеви краси (?)

Викликано на сцену і поставлено підряд 16 молодих дівчат. Пізніше вибирали із них найкращу, а гірших, хоч би які вони були мудрі, із шумом випроводжували зі сцени.

Це є протихристиянський, антипедагогічний підхід до розваг і забав. Це неморальний спосіб виховання, а чисто бізнесово - купецький. Це йде в розріз з девізом СУМ-у: „Бог і Україна”.

Виходить, що хто народився гарним, то він не потребує вчитися і розвивати свої здібності та плекати відповідні моральні якості в інтересах добра Батьківщини?

Може бути констат. популярности, кра-

ще виконання пісні, танцю, якогось винаходу чи мудрости, вправність тіла чи гра на якомусь інструменті, цебто такий конкурс, який би давав поштовх до всебічного розвитку людини і плекав високоморальні духові та фізичні якості в українській молоді.

Пізніше, дець 8.30, розпочалась на свіжому повітрі забава. Під кінець п. Солук (Торонто) висвітлював новий, зроблений ним, фільм: „Українці Східньої Канади”.

У загальному ця грандіозна зустріч чи свято-фестин на березі озера Онтаріо відбулася чудово і принесла якнайліпші враження.

Ця зустріч освіжила дух української еміграції і надихала силою віри у перемогу Ідеї Української Самостійности.

Треба більше улаштувати такі імпрези на свіжому повітрі.

Петро Колісник

**

Осередок Спілки Української Молоді в Торонті віднісся до вищезгаданого фестивалю з якнайбільшою самопосвятою у повній глибокій національній сумлінності.

Учасники мшаного і чоловічого хорів виплатили власними грошима подорож, щоб поповнити програму цього концерту. Звичайно, за виступ не брали жодного цента.

Та на жаль, п. Шарван, який запрошував хори взяти участь у концерті, поставився до хористів у неможливо грубий спосіб: зажадав від усіх без винятку платити по \$1 за вступ.

Так, отже, учасники концерту мусіли заплатити по доляру, щоб взяти участь у концерті!!! (?) Це викликало надзвичайно велике обурення. Відкликувати виступ сумівських хорів із Торонта було незручно, і хористи мусіли заплатити вступ, щоб слухати.... самих себе!?

Тому Краєвий Комітет СУМ-у осуджує таке поступування п. Шарвана і перестерігає осередки, щоб на майбутнє до влаштування імпрез, до участі в яких будуть запрошувати інші організації чи суспільно - громадські установи, осередки підходили більш розважно й уникали подібних випадків, домовляючись про все й обговорюючи всі деталі перед влаштуванням імпрези.

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ

ГОТОВ БОРОНИТИ!

З життя осередків СУМ-у

КОМУНІКАТ

Центрального Комітету Спілки Української Молоді.

До Центрального Комітету Спілки Української Молоді звернулися представники організації молоді „Орла“ чехів і „Орла“ словаків з пропозицією створити Об'єднання Слав'янських Організацій Молоді.

10 серпня ц. р. в приміщенні ЦК СУМ відбулася перша зустріч - конференція, в якій взяли участь 4 представники чеської організації Орла, чотири представники від словацької організації Орла і два представники від Центрального Комітету Спілки Української Молоді, а саме вик. обов'язки голови п. О. Калинник і Керівник Відділу Зовнішніх Зв'язків п-і Муха.

Підчас конференції чеська делегація пропонувала створити Центральне Об'єднання з представників слов'янських організацій молоді із назвою „Слов'янський Орел“. Представники від ЦК СУМ-у внесли контрпропозицію, щоб створити міжнародну організацію молоді поневолених народів, а не лише слов'ян, на основах релігійного, культурного, національного і фізичного виховання. Цю пропозицію прийняли всі делегати.

На цій конференції кожна національна група виділила по одному представнику для опрацювання проекту платформи об'єднання. Від української сторони виділено п-і Муху, від чеської інж. Владімера Ріктера, від словаків д-р Юрій Гетлік. До ініціативного комітету буде запрошено представників організації молоді інших національностей.

Чергове засідання відбудеться на днях.

Мюнхен, 11 серпня 1950 р.

**Центральний Комітет
Спілки Української Молоді**

ВІД КЕРІВНИЦТВА ІСС

Центральний Комітет Спілки Української Молоді покликав до життя з днем 20 червня 1950 р. Інформаційну Сумівську Службу з осідком Центр. Бюра в Лондоні.

Одним із ряду завдань Інформаційної Сумівської Служби є служба сумівській і загально - українській пресі інформаціями про життя української молоді та еміграції взагалі.

Центральне Бюро ІСС приступило до систематичного видавання кількох серій „Бюлетеня ІСС“, один з них призначений для використання українською пресою, що його пересилаємо з сьогоднішньою датою.

Цей бюлетень ІСС є друкований на правах рукопису і виключно для преси.

Просимо Редакції всіх українських часописів при використуванні інформацій з бюлетеню подавати джерело.

Рівночасно звертаємося з проханням до всіх Редакцій і Адміністрацій українських часописів в світі пересилати до Центрального Бюра ІСС, на подану в цьому бюлетені адресу, по 1 прим. часописів, в заміну за одержуваний до використання бюлетень ІСС.

**Честь України — Готов боронити!
Центральне Бюро ІСС в Лондоні**

Наша адреса:

Central Bureau of ISS, c/o Ukrainian Youth Ass'n
49 Linden Gardens, Notting Hill Gate,
London, W. 2. — England

Новокооптований член ЦК СУМ

Мюнхен, 29 червня 1950 року (ісс) — В зв'язку з виїздом Керівника Фінансового Відділу Центрального Комітету СУМ-у до США, тимчасово всі справи Фінансового Відділу буде провадити новокооптований член ЦК друг Наняк Григорій. Керівництво Фінансового Відділу вже передано новому керівникові.

КРАЙОВИЙ З'ІЗД СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НІМЕЧЧИНИ

Мюнхен, 21. 6. 50. (ісс) — 17 червня ц. р. в українському таборі Ляйпгайм (Німеччина) відбувся Об'єднаний З'їзд Спілки Української Молоді Німеччини. З'їзд названо „Об'єднаним” тому, що в ньому взяли участь делегати від осередків СУМ-у всіх трьох західних зон Німеччини.

Як відомо, до цього часу на терені Німеччини діяли самостійно два окремі Крайові Комітети СУМ-у: Крайовий Комітет СУМ-у англ. зони та Крайовий Комітет СУМ-у американо - французької зони. З'їзд виніс постанову про об'єднання обох Крайових Комітетів в один КК СУМ-у Німеччини.

На З'їзді було заступлено 17 осередків СУМ-у та 3 самостійні ланки. В скромній, але діловій атмосфері З'їзд перевів свої наради та вибрав новий склад КК СУМ-у. До Крайових організ СУМ-у увійшли: голова — Леник Володимир, члени КК СУМ-у — Підручний Ярослав, Кудрик Володимир, Блашків Олекса, Дикий Євген. Заступники: Нинка Ігор, Контрольна Комісія: Побігу-Каспарик Іван, керівник Юного СУМ-у — ман. Товариський Суд: Наняк Григорій, Фищій Євген, Петренко Василь, Романчик Рота Іван, Кравчук Микола. Місцем осідку нового КК СУМ-у є Мюнхен.

З ЖИТТЯ СУМІВСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

Нью Йорк, 25 червня 50. (ісс) — як нас повідомляють з США тут після організаційного закріплення Спілки Української Молоді, керівні органи СУМ-у приступи-

УВАГА!

Поступили з Європи до друку праці **М. Мироненка** для вишколу молоді п. н.

„Стратегія національно-визвольної революції”

та

„Соціально-економічні основи, політика і цілі української національно-визвольної революції”

за редакцією д-ра **ДОНЦОВА**

Ці дві праці вийдуть окремим виданням, накладом СУМ-у в Канаді. Надсилайте замовлення на таку адресу: **Petro Kolisnyk**

140 Bathurst St. — Toronto, Ont., Can.

ли до наполегливої праці. До сьогодні організовано вже тут 18 осередків СУМ-у Америки. Вважаємо, що при такій великій кількості молоді в Америці при правильному веденню праці Спілки Української Молоді, на цьому терені можна добитися поважних успіхів в її національному вихованні. Деякі члени ЦК, які приїхали сюди, служать великою допомогою керівним органам СУМ-у цього терену. В організованих вже осередках працю провадиться по поодиноким ланках. Вкортці деякі осередки вже зможуть похвалитися гарними успіхами своєї праці.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У ВЕНЕЦУЕЛІ!

Каракас, 24 червня 50 (ісс) — Серед дуже тяжких умов доводиться працювати нашій сумівській молоді на терені Венецуелі. Як відомо, уповноважений ЦК СУМ на Венецуелю Юрій Приймак - Ващенко взявся щиро до праці над організуванням нашої молоді на цьому терені. Як довідуємося, основною перешкодою нормального розвитку праці нашої молоді є, як звичайно у нас буває, наша внутрішня українська партійна боротьба. В цьому відношенні є здається Венецуеля „одно з перших”. Сваряться тут всі і вся. Сваряться поміж собою і внутрі поодинокі партії, сваряться парафіяни обох українських Церков. Головне про що іде ця боротьба це здобути свої позиції „Українській Громаді.” В цих сварках панове „українці” забули цілком про те, що існує молодь. Вони кинули її зовсім на призволяще, аж поки Уповноважений ЦК СУМ і Приймак - Ващенко не приступив до виконання доручень ЦК СУМ-у на цьому терені.

Коли СУМ почав вже організуватися, то нашим громадянам відкрилися очі і СУМ, задержуючи незалежну лінію, тимчасово залегалізований при „Українській Громаді”. Спілка Української Молоді в Каракасі не має ще своєї домівки і через це поведенні є труднощі в організуванні і переведенні сумівських занять. Тут є куплена земля для будови дому для громади, але дім вже два роки не будується, бо самі інженери будувати не будуть, а люди ніти не хочуть. СУМ на останніх сходах вирішив взяти на себе обов'язок допомогти в збудуванні того дому.

З ЖИТТЯ СУМІВСЬКОЇ МОЛОДІ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Лондон, 1 липня 50. (ісс) — Під сучасну пору в поодиноких осередках СУМ-у на терені Великобританії проходить широка підготовка до Великого Спортивного Свята. Як ми довідалися, крім сумівської молоді в святі повинна взяти участь і молодь інших національностей, з якою наша Спілка нав'язала тут дружні відносини й спів-

працю. Молодеча Олімпіада 1950 р., як її тут називають, повинна розпочатися вже в початках слідуєчого місяця. Створений у тій справі спеціальний комітет вже проводить в терені змагання за першенство по одиноких областей, з усіх видів спорту. Сподіваємося, що сумівська молодь гідно виявиться з своїх завдань у спортовій діяльній та одні з перших місць в остаточному змаганні за першенство краю припадуть їй.

Президія II-го Крайового З'їзду СУМ-у в Англії

З ЖИТТЯ СУМ-у В БРАЗИЛІЇ

Курітіба, 25 червня 50 (ісс) — На терені Бразилії приступлено до організування перших клітин Спілки Української Молоді. Уповноважений ЦК СУМ — друг Галат Володимир розпочав робити відповідні заходи, щоби залегалізувати Спілку Української Молоді, як автономну організацію при Товаристві Прихильників Української Культури (ТПУК).

Тут існує покищо два осередки СУМ — в Курітібі та Понта Гроссі.

Осередки організуються при філіях ТПУК. У деяких місцях треба найперше організувати філії ТПУК, а відтак щойно при них осередки СУМ. Так справа виглядає, приміром, у провінції Гоянії, де приїхало в останній час багато української молоді з Європи. Організаторові СУМ друзі Білинському доводиться поборювати бага-

то труднощів, а зокрема належить підкреслити, що уряд цього естада ставиться негативно до справи організації взагалі українського суспільного життя в цьому терені. Близькі вибори напевно будуть мати деякий вплив на зміну такого ставлення уряду до організаційного життя.

НОВА КРАВЕЦЬКА МАЙСТЕРНЯ СУМ-у

Лондон, 1 липня 50. (ісс) — В Лондоні відкрито сумівську майстерню, яка виготовляє сумівські прапори і наруканні емблеми. Майстерня обслуговує не лише терен Великобританії, але також і інші терени діяльності СУМ-у. Всі сумівці і сумівки, які заінтересовані в придбанні прапорів і відзнак, повинні звертатися із замовленням до цієї майстерні через Крайовий Комітет Великобританії, або прямо на адресу члена пленуму ЦК СУМ п. М. Р. Шкавритка.

Комунікат

Дотримуючись засад виховання української молоді в душі національної і християнської моралі і пильно березучи гасло „Бог і Україна” — Центральний Комітет Спільки Української Молоді постановив свого часу звернутися до Екзархів обох наших Церков, щоб вони призначили для Спільки Української Молоді начальних духовників, які своєю участю в СУМ допомагали б виховувати сумівську молодь по всіх країнах її перебування, як в Європі так і за океаном.

В українській пресі було вже подано, що його Преосвященство Єпископ Кир Іван Бучко призначив для СУМ Впр. о. канцлера М. Левенця.

Цими днями ЦК СУМ одержав повідомлення від Митрополита УАПЦ Високопреосвященнішого Полікарпа про визначення духовним опікуном Спільки Української Молоді ВПреоосвященого Єпископа В'ячеслава.

ЗУСТРІЧ СУМ-ІВ ВІНДЗОР (КАНАДА) — ДЕТРОЙТ (США)

У неділю, 13 серпня ц. р. Осередок СУМ-у у Віндзор влаштував пікнік-зустріч із Осередком СУМ-у з Детройта (США). Програма зустрічі насправду не була дуже багата, з огляду на обмежений час до приготування і браку приміщення, але соковита і тому пройшла з великим успіхом.

В програму зустрічі ввійшла гра у відбиванку між СУМ Віндзор і СУМ Детройт, яка закінчилася виграною СУМ-у Віндзор 2:0. Дуже миле враження викликав виступ двох молодих бандуристів-сумівців з Детройта, яких публіка нагороджуючи рясними оплесками не хотіла відпустити зі сцени.

Велике зацікавлення серед учасників зустрічі викликали змагання за титул „Королеви зустрічі”. Титул „Королеви” здобула п. Надія Рогоцька з Віндзор, а її затусницею п. Марта Лопушанська з Детройта. Обох їх нагороджено гарними чашами. Поміж поодинокими точками програми присутні забавлялися танцями. П. Лапка і Бубела, які заряджували буфетом, немало доложили труду, щоб задоволити гостей різними стравами, а головне смачними варениками. Коли почало смеркати спеціальними автобусами почали розвозити гостей додому, які не охоче покидали миле товариство і лісовий холодок і з питанням: а коли ще так мило стрінемося?

Імар

В листі ВПреоосвященнішого Владика Митрополита Полікарпа до Голови ЦК СУМ-у читаємо:

„Що торкається призначення Єпископа до Центрального Комітету СУМ-у то я доручаю опіку над СУМ-ом Єпископові В'ячеславу....

Привітаю на Вас, а у Вашій особі і на всю організацію СУМ-у всеціле Боже Благословення і бажаю успіху у Вашій праці. З любов'ю до Вас — (Полікарп)

Митрополит УАПЦ”

Таким чином СУМ має духовну опіку від наших рідних Церков.

З вірою в Бога і з любов'ю до нації — українська молодь, зорганізована в Спільці Української Молоді, буде виконувати обов'язки перед Воюючою Україною.

Центральний Комітет Спільки
Української Молоді

З ЖИТТИ ОСЕРЕДКУ СУМ В ФОРТ ВІЛЬЯМ

Наш осередок начислює тепер понад 80 членів. У липні ц. р. осередок винайняв приміщення для домівок і це спричинилося у великій мірі до поліпшення культурно - освітньої праці. На шкільній площі, яка є недалеко від домівок, сумівці організували відбиванку (волейбол), що охоплює також і несумівську молодь. Нещодавно осередок влаштував прогулянку на ферму за місто. Прогулянка вдалася добре. Крім сумівської молоді було велике число гостей, які спільно з молоддю весело провели час. На свіжій повітрі, серед гутірок, співів, забав, весело пливли години. Коротке літо треба належно використати. З початком осені чекає нас тяжка праця на громадській ниві.

Праця Осередку СУМ „Запорізька Січ“ в Ерканаціоні—Парагвай

Ерканаціон, 21. 6. 50 (ісс) — Осередок Спілки Української Молоді в Ерканаціоні — Парагвай, що існує при Централі „Просвіта“ є наймолодшою і чисельно найменшою клітиною СУМ-у в Парагваї. Цей осередок начислює всього 13 членів. За короткий час свого існування, завдяки старанню першого проводу осередку та при допомозі самого голови „Просвіти“ п. Я. Буряка і члена Централі „Просвіти“ п. В. Воробей, цей осередок може похвалитися вже неабиякими успіхами в праці.

Заходами Комітету Осередку відбуто два рази збори. 5 засідань-сходин в справах організаційних, 18 сходин для читання книжок і 25 сходин призначених для проб аматорського гуртка. Тут організовано також спортовий гурток, який начислює 14 осіб (в тім числі і юнаків - деяких нечленів СУМ-у), що займаються осовливо такими ділянками спорту як футбол та волейбол.

Велику активність проявив осередок „Запорізька Січ“ в переведенні збірки на купно площі і будову домівки „Просвіти“ СУМ-у.

Крім проведення звичайної грошевої збірки на ту ціль, осередок улаштував дві платні імпрези, а саме виставу „Батраки“ та товариську забаву з танцями. У висліді цього Осередок вніс загальну суму 260 гв. 68 ц. на купівлю площі і будову дому, чим зайняв перше місце серед інших сумівських Осередків у Парагваї.

Існування Осередку, зокрема в цій місцевості Парагваю, має особливо важне значення. Тут є значна кількість української молоді хоч, правда, „наладованої“ комуністичним советсько - російським духом. Тому то виховна праця СУМ-у, а зокрема його боротьба проти ворожих Україні комуністич-

них ідей, набирає особливого значення тут.

Крім енергійного друга Ст. Васильчука не менш енергійні та бадьорі члени Управи Осередку — друзі: І. Воробей, Вол. Могильний, В. Гарашук та Віт. Марук з великою посвятою ведуть працю в СУМ.

Треба таксамо підкреслити, що молодь в цій місцевості користується великою піддержкою та допомогою старшого громадянства.

Сумівці „Запорізької Січі“ передають палкий привіт всім сумівцям в цілому світі з гарячої країни — Парагваю та закликають всіх до ще більшої витривалості і поширення праці в СУМ-і для добра і слави нашої поневоленої України.

Два осередки Спілки Української Молоді.

Сидней, 1 липня 1950 р. (ісс) — Після створення Зв'язкового Центру СУМ в Сидней — Австралія, активна молодь відразу об'єдналася в перший осередок СУМ в Австралії, що постав на передмісті Сиднею (Ліверпуль) в Мурбенку. Члени цього осередку приступили до активної праці. Уряджується сходи́ни, на яких обговорюється всі актуальні проблеми життя та проводяться лекції навчання з українознавства і англійської мови. Другим з черги Осередком СУМ в Австралії є Осередок в таборі Рідженс Парк, також коло Сиднею. Як нас повідомлено то на день 3 червня м. м. були скликані Основуючі Загальні Збори СУМ НП Валії. Збори відбулись в Домівці Української Громади при Пітт Стріт 325. Крім заслуханих доповідей про завдання СУМ-у і становище СУМ в Австралії, Збори вислухали й ухвалили прийняття статуту СУМ та вибрали керівні органи СУМ-у на Австралію. Збори скликав Зв'язковий Центр на НП Валію.

ХРОНІКА ОСЕРЕДКУ СУМ В ЕДМОНТОНІ

Дня 28. 5. ц. р. голова осередку СУМ-у Болахівський прочитав святочний реферат для ширшого громадянства та членів п. н. „Париж і Роттердам“, присвячений сл. п. Головному Отаманові

С. Петлюрі і полк. Є. Коновальцеві.

При кінці місяця травня ц. р. появилсь третє число стінної газети „Шлях Молоді“, присвячене трагічним роковинам травня.

В дні 11. 6. відбулись сходи́ни - екскурсія до лісу, що

знаходиться недалеко міста.

В місяці червні поставлено ревію „Бочка сміху“ під реж. друга Крушмина. Виступали: Візнюра, Чорна, М. Вернер, Зозуляк, Крушмин, Д. Ільків, Івахів, Таланчук і Гнатишин. Конферансьє в першій частині Л. Візнюра, в другій — Крушмин.

„Тарас Бульба“ на сцені у Ванкувері

Щирим серцем належить привітати ініціативу гуртка сумівців, що взялися за постановлення вистави „Тарас Бульба під Дубном“ в дні 7. 5. ц. р. в залі Української Православної Церкви.

Помимо всіх першкод, на віть браку режисера, зуміли молоді ентузіясти поставити п'єсу на належному рівні. Головні ролі батька й сина — Тараса і Андрія — дали повне відчуття і розуміння психологічних осіб драми. Пан І. Куліш немов би вродився на запорізького полковника. Був цілий час дуже природний. Його різкість супроти жінки і синів була, хоч невольною, але очевидною ніжністю і любов'ю, яку твердий козак мусів поборювати подвійною строгістю.

Син Андрій — дістав від батька глибоку українську душу, але він вже не вміє, як батько, самого себе нагнути куди слід. Іван Шевчук в ролі Андрія показав нам не тільки ніжність, але і шляхетність душі. Зворушливими були моменти в зустрічах Андрія з Матір'ю.

Син Остап (В. Борецький) — у своїй ролі не складний із прикметами свого батька, показався теж на місці. Кожен його крок і слово повні відповідальності за вчинки на сцені. Добре теж зарекомендувався в ролі кошового отамана п. В. Лака.

Мати, п-і Є. Козар, провела свою роль надзвичайно вдало, з великою ширістю. Переживаючи на сцені розлуку з синами, викликала такі ж переживання у глядачів.

Килина (М. Бздура) також виявила у своїй ролі те, що найцінніше — ширість. Представила вона тип, може вже забутий — чудової, соромливої, чистої української дівчини, яка не знає ні кокетства, ні забави, лише глибокі почування. Ролі козаків були обсаджені в більшості влучно, що давало такий дорогий нам образ славного товариства. Добре пройшли ролі воеводи (В. Дмитренко) і Попеля (С. Хомницький), які зрештою не були так складні.

Берхтесгаден, 2 липня 50 р. (ісс) — Дня 2. 7. 1950 р. в Берхтесгадені — Німеччина, відбулося приречення юних сумівців. В зв'язку з тим, місцевий Осередок СУМ влаштував прогулянку в Альпійські гори, де мала відбутися згадана імпреза. В прогулянці взяли участь всі юні сумівці, старші — дійсні члени СУМ та старше громадянство.

Слово до юнаків і юначок, які приготувалися скласти приречення мав керівник Юнацьких Відділів при ЦК СУМ п. Ігор Заяць. Дальшою точкою програми була рецитация молодим юнаком „Юнацького Закону“ під світлом двох палаючих смолоскинів. Після того наступила найважливіша частина свята. Юначки та Юнаки приступили до зложення приречення. Приречення відбирав керівник Юнацьких Відділів та голова місцевого Осередку СУМ друг Холявка Іван.

З незвичайно важкою і невдячною ролею польської панянки Людвіки, М. Куліш дала собі раду. В досить непомітній ролі татарки О. Біловус дала дуже милу фарбу своєю широкою грою. Але справжньою атракцією для глядачів були жиди: Янкель (М. Когут) і Лейзор (К. Ключ), що вели настрій широкого гумору так потрібного для підсилення кінцевої трагедії. Особливо Янкель показав глядачам, як належить відтворювати по-акторськи характерні ролі.

Закінчуючи, не можна по минути мовчанкою незвичайно багатих стройв і вряду (плащі, киреї і т. п.,

СУМ У БЕРХТЕСГАДЕНІ

Першу частину свята закінчено співом маршових пісень. Разом, під звуки пісні, молода юнацька сім'я подалась до табору.

Другу частину програми свята заповнили точки мистецької самодіяльності юних сумівців. Вечір розпочали юначки спільною піснею. Дальшими точками програми були: мельдеклямація, пісня юначок — дует, гуцульські танки, вправи до пісні „Видиш брате мій“. Вечір закінчено веселими скечами та жартівливими піснями. При закінченні програми виступив із словом культурно - освітній референт Мартинець.

Є всі підстави твердити, що Юний СУМ у своїй виховній праці набирає щораз більшого розмаху. На цьому місці ми можемо побажати тільки якнайкращих оwoчів систематичної виховної праці та багато успіху в поборюванні трудностей щоденного життя.

Сторінка фізичної культури

ЗАВДАННЯ НА ЧАСІ

Два місяці тому, при КК СУМ на Канаду створено Референтуру Фізичної Культури. Можливо, що це кожний сумівець і сумівка здали собі вповні справу з важливості цього кроку.

Сьородні, коли фізична культура здобула собі право громадянства у всіх культурних державних народів, для нас — української молоді — вона набирає спеціального значення.

Вдаючи перед очима велику мету, в праці над своєю душею і тілом, ми мусимо так розвинути силу волі, щоб досягти своєї мети.

Ми мусимо собі здати справу, що нам не буде ні оправдання ні вибачення, коли слушний момент застукне нас **духово і фізично** неприготованими. Рівнож мусимо сказати собі гірку правду в вічі, що українська молодь на еміграції більше захоплюється легкими розвагами і танцями, ніж шляхотними і корисними вітками фізичної культури; тіловихованням і спортом.

Всі наші деклямації про жертвенність, любов і вірність нашій Батьківщині зводяться до нуля тоді, коли ми в разі потреби не потрапимо з крісом в руках перескочити триметрового рівчика!

В першу чергу СУМ — як авангард молоді — повинен присвятити належну увагу фізичній культурі і своєю наполегливою працею і осягами вказати правильний шлях іншим! **Мирослав Велигорський**

СУМІВЦІ І СУМІВКИ!

Ваші комітети місцевих осередків одержали правильник та вказівки про організування

ФІЗКУЛЬТУРНИХ СЕКЦІЙ СУМ

Вступайте масово в члени секції!

Беріть активну участь в змаганнях!

Комітети осередків, звертайтеся до КК СУМ зі всіма питаннями, що Вас цікавлять чи турбують!

Адреса фізкульт. керівника КК СУМ на Канаду: **Мирослав Велигорський**
118 Roxton Rd., — Toronto, Ont. — Tel: ME 0886

СПОРТОВИЙ КАЛЕЙДОСКОП

● **Михайло Підляський** зі Ст. Боніфатій — здобув чемпіонат Манітоби в гольфі!

● **В розгрівках** за першість Національної Ліги в Торонті „Вестінгавз Гамільтон” — переміг „Ст. Ендрюс” 2:1.

● **„Ванкувер СіТі”** переміг „Вінніпег Скатт ш” 4:1, в змаганнях за чашу Домінії.

● **„Арсеналь”** один з найкращих англійських футбольних клубів в черговому сезоні буде гостем Торонта і Ванкуверу.

● **Мистець світу** в копаному м'ячі — Уругвай — приїжджає до Канади на гостинні виступи.

● **„Русалка з Сен Дієго”** — Флоренс Чедвік переплила Англійський Канал у рекордовому — для жінок — часі: 13 год. і 28 мін. Вона є з черги 32-ою особою, що переплила Канал. Перший переплив Канал капітан Матт Веб — 25.8. 1875 р. Найкращий час мужчин: 11 год. 5 мін.

М. В-кий

ОСЕРЕДКИ СУМ! Посилайте дописи з Вашого тіловиховного та спортивного життя!

НА РОЗБУДОВУ ЖУРНАЛУ

Приєднали нових передплатників:

Осередок СУМ Брентфорд 17, осередок Судбури 16, осередок Монреаль 8, осередок Ванкувер 4, Володимир Дідюк 3, Репецький Степан 2, осередок Торонто 1.

Жертвували на пресовий фонд:

Осередок СУМ Едмонтон \$25.00, Урбанський \$10.00, по \$2.00 — М. Дзьомбра, В. Макар, Зінь Василь, Савицький Петро, Семенів Євгеня, Парченко Тарас, Бей Микола; по \$1.00 — М. Чупко, І. Шевчук, М. Заверуха, М. Суслик, М. Шумський, І. Полутранко, В. Струк, В. Любінський, М. Занько, Б. Борис, А. Макарець, І. Зварич, Т. Садівник, О. Шрамовет, Голик Михайло, Боцян Михайло, Мурній Михайло, Мостовий, Блавцький, Довжицький, Антонів Василь, П. Панасик, Масляк Михайло, Телега Петро, О. Бризинський, Марченковський Володи-

мир. Свирида Ярослав, Антонів Дмитро, Сякк Миксла, Семенів Євгенія, Бакса Іван, П. Шмелський, П. Бубела, І. Маркусъ, С. Шуляк, П. Латкевич, І. Бліщ, В. Винничук, О. Золотуха; по \$0.50 — І. Гарасан, Пендзей Петро і П. Соломон — \$0.34.

На весіллі п. Юлії Гайди з п. Богданом Борисом, яке відбулося дня 7 травня ц. р. в Судбурах, зібрано на пресовий фонд „На Варті” \$15.00. З цієї нагоди бажають багато щастя і многих літ

Редакція і Адміністрація „На Варті”.

ВИСЛІД ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ ЦКСУМ

Центральний Комітет Спілки Української Молоді, бажаючи для своєї освітньо-виховної праці, а зокрема для ділянки емоційного виховання, — придбати кілька театральних п'єс та інсценізацій, — оголосив з початком 1950 р. конкурс на театральні п'єси, темою яких були б:

а) українська визвольна боротьба 1942-49 рр.,

б) героїчне змагання Спілки Української Молоді 20—30 рр. у підпіллі на центральних землях України,

в) вірна служба Богові й Україні в лавах Спілки Української Молоді на еміграції.

Конкурсні п'єси мали бути побудовані на платформі християнської моралі, овіяні глибокою любов'ю до України, мали викликати у глядача сильне зворушення, готовість до найвищої жертви та бути для глядача глибоким, незабутнім пережиттям, а крім цього мали бути пристосовані до умов і можливостей аматорського театру.

До конкурсу стануло 13 авторів.

Оціночна комісія в складі: проф. Ржевський, проф. Г. Ващенко, ред. В. Давиденко і мгр. М. Кушнір, — розглянувши надіслані до конкурсу п'єси, на своєму останньому засіданні, 5. 8. 1950 р. вирішили:

1. Признати 3-ю нагороду, 500 НМ, п. Сергію Кокотіві за драму на 5 картин „Великий злам”;

2. признати 4-у нагороду, 300 НМ, двом авторам по половині, а саме: а) Василеві Чапленкові за драматичні картини „Третя сила” і б) п-і Діма за п'єсу на 3 дії „Шлях до свого дому”;

3. похвально відмітити драму на 3 дії „Мольфарон” Юрія Тиса, яка, хоча не відповідає вимогам конкурсу, заслуговує на відмічення і публікацію в журналі СУМ „Авангард”;

4. похвально відмітити сценічну картину „Їх було в неї п'ять” О. Ковалю, яка заслуговує на це, щоб бути друкованою у винятках в журналі СУМ-у „Авангард”.

Оціночна Комісія з великим здоволенням ствердила, що 9 інших авторів, які надіслали свої праці на конкурс, хоча й початкуючі письменники, всежтаки, коли йдеться про зміст і ідейний бік їх п'єс — досягли значних успіхів. При наполегливій праці вони можуть дати українській драматичній літературі цінні твори.

Мюнхен, 10 серпня 1950 р.

Центральний Комітет
Спілки Української Молоді

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Просимо наших шановних дописувачів і кореспондентів надсилати нам матеріяли писані на машині українським шрифтом через рядок або чітким письмом, щоб полегшити цим самим нам працю і заощадити час.

Нехай не буде ані однієї події чи імпрези осередку, яка не була б згадана у нашому журналі.

УВАГА!

УВАГА!

Тепер нова адреса журналу „На Варті”, а саме:

140 Bathurst St. — Toronto, Ont., Can.

Всі матеріяли подавайте лише на вище зазначену адресу.

Умови передплати в Канаді і США

Передплата на рік — 3.00 дол.; на пів року — 1.50 дол.; Ціна окремого примірника — 0.25 дол. В інших державах — в перечисленні на валюту даної держави.

„НА ВАРТІ”

Видає: Краєвий Комітет Спілки
Української Молоді в Канаді
Редагує: Колегія

Адреса Редакції і Адміністрації:

„ON GUARD”

Ukrainian Monthly
140 Bathurst St.

Toronto

Ontario

Canada